МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерства образования и науки Республики Башкортостан

Администрация городского округа город
Нефтекамск Республики Башкортостан

Муниципальное общеобразовательное автономное учреждение
средняя общеобразовательная школа №11
городского округа город Нефтекамск Республики Башкортостан

РАССМОТРЕНО	СОГЛАСОВАНО	УТВЕРЖДАЮ
на заседании ШМО руководитель ШМО учителей родных языков и литературы и ОДНК НР	Заместитель директора по учебной работе МОАУ СОШ №11	Директора МОАУ СОШ №11
________________________	________________________	________________________
/И.Ф. Валиева/	/Р.Р.Ямалтдинова /	/И.Г. Аллаяров/
Протокол №1 от 30.08. 2024г.	Протокол МС №1 от 30.08.2024г.	Приказ №576 от 30.08.2024г.

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ

Сертификат: 00E04301A6D9BD4262D6EC61772058B4B2
Владелец: Аллаяров Илдар Габидович
Действителен: с 19.06.2024 до 12.09.2025

КОНТРОЛЬНО-ОЦЕНОЧНЫЕ СРЕДСТВА

по учебному предмету
«Государственный (башкирский) язык Республики Башкортостан»

для обучающихся 7 класса

г. Нефтекамск, 2024

Аңлатма яҙыу

Тикшереү эшенең текстары дәрестә үтелгән грамматик һәм лексик темалар менән бәйле алына. Тикшереү эше һәр уҡыусының алдында булырға тейеш.

Тикшереү эшенең йөкмәткеһе һәм структураһы түбәндәге документтарға таянып төҙөлдө:

1. "Рәсәй Федерацияһында Мәғариф тураһында" Федераль законы №273-ФЗ, 29.12.2012й.
2. Нефтекама ҡалаһы 11-се мәктәптең муниципаль дөйөм автономия белем биреү учреждениеһының уҡыу планы.
3. “Рәсәй Федерацияһы халыҡтары телдәре тураһында” законы (№1807, 25.10.1991й.).
4.“Башҡортостан республикаһы халыҡтары телдәре тураһында ” БР Законы (216 –З, 15.02.1999 й.)
5. Төп дөйөм белем биреүҙең төп белем биреү программаһы.
6. Дөйөм белем биреү ойошмаларында уҡытыу рус телендә алып барылған 5-9 кластар өсөн Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле уҡыу предметы буйынса дөйөм белем биреү өлгө программаһы.
7. Рәсәй Федерацияһы халыҡтарының туған телдәрен уҡытыу концепцияһы.
8. Башҡортостан Республикаһы Мәғариф һәм фән министрлығы коллегияһы ҡарары 29.08. 2024 йыл.

Контроль эшенең структураһы

Тикшереү эше 1 өлөштән тора.

Эштең үтәлеү ваҡыты.

Контроль эште башҡарыу өсөн 40 минут бирелә.

Өҫтәлмә материалдар һәм күргәҙмәлек ҡулланылмай.

Башҡорт теле буйынса белемдәрен һәм күнекмәләрен баһалау нормалары

Тикшереү эшендә биргән яуаптарҙы билдәләү нормалары

Башҡорт теленең ағымдағы, сирек йәки йыл аҙағында, шулай уҡ уҡыу йылы башында инеү диктанты, ҙур темаларҙан һуң йомғаҡлау контроль эштәре үткәрелә. Ағымдағы контроль эштәр программаның өйрәнелгән материалын үҙләштереүҙе тикшереү маҡсатында уҙғарыла. Уларҙың төрө һәм үткәреү йышлығы өйрәнелә торған материалдың ҡатмарлылығынан, уҡыусыларҙың белем кимәленән сығып билдәләнә. Ағымдағы контроль эштәр өсөн уҡытыусы йә тотош дәресте, йә уның бер өлөшөн генә файҙалана ала.

Программа материалының үҙләштереү кимәле уҡыусыларҙың дәрестәрҙә телдән биргән яуаптарына һәм яҙма эштәренә ҡарап баһалана.

Уҡыусының яуабын баһалағанда, түбәндәге критерийҙар менән эш ителәргә тейеш:

1. Яуаптың тулы һәм дөрөҫ булыуы;
2. Үтелгәнде аңлы үҙләштереү, аңлау кимәле;
3. Яуаптың телмәр төҙөлөшө, әҙәби тел нормаларына ярашлы булыуы.

Уҡыусының яҙма рәүештә биргән яуабы үтелгән материалдың уҡытыусы тәҡдим иткән өлөшөнә логик эҙмә-эҙлекле аңлатманы эсенә алған бәйләнешле телмәр булырға, яуап биреүсе баланың өйрәнелгән ҡағиҙәләргә,билдәләмәләргә таянып эш итә белеүен күрһәтергә тейеш.

Әгәр уҡыусы:

1. Тәҡдим ителгән теманы тулы аңлатһа, тел төшөнсәләренә дөрөҫ билдәләмә бирһә;
2. Үтелгән материалды тулы аңлауын, белемдәрен практик ҡуллана белеүен күрһәтһә;
3. Материалды эҙмә-эҙлекле һәм әҙәби тел нормаларына ярашлы аңлатһа, уның яуабы **«5» билдәһе** менән баһалана.

Әгәр уҡыусы «5» билдәһен ҡуйыу талаптарына ярашлы яуап бирһә, ләкин һирәк яһала торған хаталар ебәреп тә уҡытыусы иҫкәртеүенән һуң уларҙы төҙәтеп барһа, телендә, телмәр төҙөлөшөндә һирәк - һаяҡ яңылышлыҡтар китһә, уның яуабы «**4» билдәһе** менән баһалана.

Әгәр уҡыусы тәҡдим ителгән темаға ҡараған төп төшөнсәләрҙе аңлауын һәм белеүен күрһәтһә,ләкин

1. Материалды тулы аңлата алмаһа,төшөнсәләрҙең һәм ҡағиҙәләрҙең билдәләмәһендә хаталар ебәрһә;
2. Әйткән фекерҙәрен тулы һәм иҫбатлауҙы нигеҙләй белмәһә, үҙ миҫалдарын килтерә алмаһа;
3. Яуабында эҙмә-эҙлелек һаҡланмаһа,телмәр төҙөлөшөндә хаталар булһа, уның яуабы **«3» билдәһе** менән баһалана.

Әгәр уҡыусы һоралған материалдың күберәк өлөшөн белмәүен, билдәләмәләрҙе һәм ҡағиҙәләрҙе әйткәндә уларҙың төп фекерен боҙоуға килтерә торған хаталар ебәрһә,

материалды икеләнеүҙәр менән системаһыҙ аңлатһа, уның яуабы «**2» билдәһе** менән баһалана

Һаулыҡ мөмкинлектәре сикләнгән балалар өсөн

Әгәр уҡыусы «4» билдәһен ҡуйыу талаптарына ярашлы яуап бирһә, ләкин һирәк яһала торған хаталар ебәреп тә уҡытыусы иҫкәртеүенән һуң уларҙы төҙәтеп барһа, телендә, телмәр төҙөлөшөндә һирәк - һаяҡ яңылышлыҡтар китһә, уның яуабы «**5» билдәһе** менән баһалана.

Әгәр уҡыусы тәҡдим ителгән темаға ҡараған төп төшөнсәләрҙе аңлауын һәм белеүен күрһәтһә,ләкин

4. Материалды тулы аңлата алмаһа,төшөнсәләрҙең һәм ҡағиҙәләрҙең билдәләмәһендә хаталар ебәрһә;
5. Әйткән фекерҙәрен тулы һәм иҫбатлауҙы нигеҙләй белмәһә, үҙ миҫалдарын килтерә алмаһа;
6. Яуабында эҙмә-эҙлелек һаҡланмаһа,телмәр төҙөлөшөндә хаталар булһа, уның яуабы **«4» билдәһе** менән баһалана.

Әгәр уҡыусы һоралған материалдың күберәк өлөшөн белмәүен, билдәләмәләрҙе һәм ҡағиҙәләрҙе әйткәндә уларҙың төп фекерен боҙоуға килтерә торған хаталар ебәрһә, материалды икеләнеүҙәр менән системаһыҙ аңлатһа, уның яуабы «**3» билдәһе** менән баһалана

Комплеклы инеш контроль эше.

1. Перевести словосочетания на русский язык.

Һары япраҡтар , ямғыр яуа, дәрестәр башланды, уҡыусы яуап бирә, болоттар аға,дәрестәр теҙмәһе, һыуыҡ көн, уҡытыусы һөйләй, йәйге ял,туған мәктәбем, алтын көҙ.

3. К данным словам добавить прилагательные.

көн- һалҡын,…

ел- көслө,…

япраҡ-…,…

ямғыр-…,…

Слова для справок: һары, йылы, ҡояшлы, йәшел, һыуыҡ, йылы

4. Перепишите и подчеркните прилагательные.

Һалҡын көҙ етте. Әсе ел ыжғыра. Беҙҙең йылға буйындағы ҡарт тирәктәр, ҡыуаҡлыҡтар яланғасланып ҡалды.

Аяҡ аҫтында ағастарҙан ҡойолған һары япратар ҡыштырлай. Һыу өҫтөндә төрлө төҫтәге япраҡтар аға.

Комплекслы йыллыҡ контроль эше.

1. Нөктәләр урынына кәрәкле һүҙҙәрҙе ҡуйып, күсереп яҙығыҙ.

Урман — беҙҙең милли ..., ғорурлығыбыҙ. ... 40 процент самаһы ере ... менән ҡапланған.
Урмандарҙы ҡырҡып бөтөрәләр. Шуға ла бөгөн ағас ... — беҙҙең бурыс.

Слова для справок: Башҡортостандың, ултыртыу, байлығыбыҙ, урман.

2. Тәкдим ителгән һүҙҙәрҙән һөйләмдәр төҙөгөҙ һәм яҙығыҙ.

1. Башҡортостан, еребеҙ, беҙҙең, тыуған.
2. Матур, иҫ киткес, уның, тәбиғәте.
3. Яратабыҙ, ата-бабалар, төйәген, беҙ.

3. Һүҙбәйләнештәрҙең тәржемәһен тап.

файҙалы кәңәш	крепкое здоровье
ныҡлы һаулыҡ	хороший совет
саңғыла йөрөү	проводить спартакиаду
спартакиада үткәреү	кататься на лыжах
ярыш ойоштороу	проводить соревнования

4.Һөйләмдәрҙең икенсе өлөшөн табығыҙ. Күсереп яҙығыҙ.

1) Сыйырсыҡтар килгәнсе үк, иҫке ояларын төҙәтеп,	бөжәктәрҙе ашайҙар.
2) Улар	беҙҙең ҡанатлы дуҫтарыбыҙ.
3) Ҡоштар-	яңыларын яһап, ағастарға, ҡыйыҡтарға ҡуйырға кәрәк.

Дөрөҫ яуаптар.

Комплеклы инеш контроль эше.

1. Перевести словосочетания на русский язык.

Һары япраҡтар-желтый лист , ямғыр яуа-дождь идет, дәрестәр башланды-уроки начались, уҡыусы яуап бирә-ученик отвечает, болоттар аға-облака плывут,дәрестәр теҙмәһе-расписание уроков, һыуыҡ көн-холодный день, уҡытыусы һөйләй-ученик говорит, йәйге ял-летний отдых,туған мәктәбем-родная школа, алтын көҙ-золодая осень.

3. К данным словам добавить прилагательные.

көн- һалҡын, ҡояшлы
ел- көслө, һыуыҡ
япраҡ- һары, йәшел
ямғыр- йылы, һыуыҡ

Слова для справок: һары, йылы, ҡояшлы, йәшел, һыуыҡ, йылы

4. Перепишите и подчеркните прилагательные.

Һалҡын көҙ етте. Әсе ел ыжғыра. Беҙҙең йылға буйындағы ҡарт тирәктәр, ҡыуаҡлыҡтар яланғасланып ҡалды.
Аяҡ аҫтында ағастарҙан ҡойолған һары япратар ҡыштырлай. Һыу өҫтөндә төрлө төҫтәге япраҡтар аға.

Комплексы йыллыҡ контроль эше.

1. Нөктәләр урынына кәрәкле һүҙҙәрҙе ҡуйып, күсереп яҙығыҙ.

Урман — беҙҙең милли байлығыбыҙ, ғорурлығыбыҙ. Башҡортостандың 40 процент самаһы ере урман менән ҡапланған. Урмандарҙы ҡырҡып бөтөрәләр. Шуға ла бөгөн ағас ултыртыу — беҙҙең бурыс.

Слова для справок: Башҡортостандың, ултыртыу, байлығыбыҙ, урман.

2. Тәкдим ителгән һүҙҙәрҙән һөйләмдәр төҙөгөҙ һәм яҙығыҙ.

1. Башҡортостан беҙҙең тыуған еребеҙ.
2. Уның тәбиғәте иҫ киткес матур.
3. Беҙ ата-бабалар төйәген яратабыҙ.

3. Һүҙбәйләнештәрҙең тәржемәһен тап.

файҙалы кәңәш → хороший совет
ныҡлы һаулыҡ → крепкое здоровье
саңғыла йөрөү → кататься на лыжах
спартакиада үткәреү → проводить спартакиаду
ярыш ойоштороу → проводить соревнования

4.Һөйләмдәрҙең икенсе өлөшөн табығыҙ. Күсереп яҙығыҙ.

1) Сыйырсыҡтар килгәнсе үк, иҫке ояларын төҙәтеп, яңыларын яһап, ағастарға, ҡыйыҡтарға ҡуйырға кәрәк.
2) Улар бөжәктәрҙе ашайҙар.
3) Ҡоштар- беҙҙең ҡанатлы дуҫтарыбыҙ.